

APA

כללי אזכור מקורות בעבודת מאסטר או דוקטורט

מתבסס על המהדורה השביעית המעודכנת של APA (2019)

American Psychological Association. (2019). Publication manual of the
APA (7th ed.).

ערך: פרופ' עקיבא פרדקין

מנהל מכון PHD - הכנה ללימודי דוקטורט

2024

תוכן עניינים

- מבוא - עקרונות כתיבה בסיסיים בכתיבה אקדמית נראות העבודה וכללים טכניים
- כללי אזכור מקורות בגוף עבודה
- הפניה למקור של מחבר אחד
- הפניה למקור שנכתב ע"י שני מחברים
- הפניה למקור של שלושה מחברים ויותר
- כאשר מפנים למספר עבודות של אותו מחבר
- הפניה לפריט שהינו תרגום
- הפניה לעבודות של שני מחברים או יותר בעלי שם משפחה זהה
- הפניה למחבר שהינו אגודה או מוסד
- ציטוט מילולי מדויק בגוף העבודה

* כללים ודוגמאות לעריכת רשימת מקורות בסוף עבודה

1. מספר עקרונות בסיסיים
2. סדר הופעת הפריטים ברשימת המקורות
3. אזכור ספר
4. ספר בשפה זרה שהינו תרגום
5. מקור אינטרנטי
6. הצגת מאמר או פרק מספר ערוך
7. אזכור עבודות מוסמך / דוקטורט

מבוא

עבודת מאסטר (MA) או דוקטורט (PhD) שונה מחיבורים אקדמיים אחרים וישנם כללים ברורים לכתיבתה.

יחד עם זאת, חשוב לציין, כי מדובר בהנחיות כלליות וכדאי לכול סטודנט לוודא שאכן הרשום לעייל, תואם את דרישות המוסד האקדמי שבו הוא לומד.

חשוב מאד כי עבודות שכאלה יכתבו באופן אחיד לאורך כל העבודה, יש להשתמש בגופן David ובגודל 12.

יש למספר את עמודי העבודה. עמוד השער, תוכן העניינים והתקציר (במידת הנדרש) אינם נכללים ברצף זה.

חייבים להקפיד על אזכור מקורות לפי החוקים המפורטים בקובץ זה.

ללא שימוש מותאם בכללי ציטוט, ייחשב הכתוב כגניבה ספרותית.

- הערה: סטודנטים רבים מערבבים בין סקירת ספרות לבין רשימה ביבליוגרפית. ובכן, סקירת ספרות אמורה להציג את מה שנכתב בספרות המקצועית על הנושא הנחקר (אין עבודה מדעית בלי סקירת ספרות המהווה את הרקע התאורטי), ואילו רשימה ביבליוגרפית הינה רשימה מאורגנת של המקורות שהיו בשימוש במהלך העבודה.

כללי אזכור מקורות בגוף עבודה

חלק זה מכיל את כל הפריטים בהם נעשה שימוש לאורך העבודה וחייב להופיע בסופה של כל עבודה אקדמית. לשם שמירה על זכויות יוצרים ומתן הכרה לכותבים אחרים, כמו גם בכדי לסייע לקוראי העבודה להתמצא בחומרים הרלוונטיים, יש לאזכר כל פרסום בו נעשה שימוש לצורך כתיבת העבודה.

האזכור נעשה הן בגוף העבודה בקצרה, על פי שם/ות המחברים ושנת הפרסום, והן ברשימת המקורות המלאה שבסוף העבודה, שם יופיע אזכור מלא של המקור בו נעשה שימוש. ישנם סגנונות שונים לאזכור מקורות ולכל סגנון כללים ברורים לאופן בו יש לאזכר מקורות אלה, הן בגוף העבודה והן ברשימת המקורות.

כללים אלו חשובים על מנת לאפשר לקורא המנסה לאתר את המקורות להבחין בין חלקי הציטוט, לדעת מהו שם המאמר/הספר/כתב העת לעומת פרטי מידע אחרים הקשורים במקור. לכל נקודה ולכל פסיק יש תפקיד ויש להקפיד על כתיבתם הנכונה. הקובץ מציג את כללי האזכור בהתאם למהדורה השביעית של איגוד הפסיכולוגים האמריקאי American Psychological Association (APA) 2019.

- הערת העורך: אוניברסיטאות רבות בעולם, ואפשר לומר שרובן, אימצו את כללי רישום הביבליוגרפיה של APA. חשוב להדגיש כי קיימות שיטות נוספות אבל אנחנו במכון PHD עובדים לפי הכללים המצ"ב. כמו ברצוני להבהיר כי הקובץ שלנו כולל את רוב המקרים של רישום ביבליוגרפיה (כ – 99%) וכי המקור (APA) מפורט יותר.

הפניה למקור של מחבר אחד

כאשר מדובר בכותב אחד, בין אם מדובר בספר או במאמר מכתב עת מדעי, יש לציין את שם המשפחה של הכותב, לאחריו פסיק ואז את שנת פרסום המאמר. ישנן דרכים שונות לשלב את האזכור במשפט, ובפרט שלא יפגע בקריאה הרציפה של הכתוב.

נוסחה בסיסית: (שם משפחה של הכותב, שנת פרסום).

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי מחבר בעברית: שיטת המחקר שתיבחר לניתוח השפעת חוק זכויות נפגעי עבירה על האינטרס הציבורי היא ניתוח תוכן ממשפחת שיטות המחקר האיכותניות (שקדי, 2003).

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי מחבר באנגלית: ניתוח תוכן הוא טכניקת מחקר מדעת שמטרתה לאפשר הסקת מסקנות תקפות ומהימנות מתוך טקסטים בהקשרים שלהם (Krippendorf, 2004).

הפניה למקור שנכתב ע"י שני מחברים

במקרה שישנם שני מחברים בלבד, יש להציג את שמות המשפחה של שני המחברים ואת שנת הפרסום בכל אזכור בטקסט, גם במידה ונעשה שימוש במקור זה יותר מפעם אחת. כמו כן, שימו לב למיקום הנקודה או הפסיק שלאחר הסוגריים ולא לפניהם.

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי שני מחברים בעברית: לצורך בניית טיוטה ראשונית של ממצאי המחקר נעשה שימוש בטכניקה של "בנית מסמך בתוך מסמך" (אילון ובן יהושע, 2010)

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי שני מחברים באנגלית: המחברים אפליאן ונסטרוק (Apelian & Nesteruk, 2017) מדגישים כי חוויית אובדן הורה, אב או אם, הינה מאתגרת וקשה עבור ילדים בכל שלבי חייהם, ובפרט כאשר המוות מתרחש באופן מוקדם ובלתי צפוי.

הפניה למקור של שלושה מחברים ויותר

כאשר ישנם שלושה מחברים ויותר, יש להציג רק את שם משפחתו של המחבר הראשון ולאחריו כותבים "ואחרים". הקפידו על שימוש נכון בסימני הפיסוק.

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי שלשה מחברים ויותר בעברית: מחקר עדכני יותר מצא כי לא קיים בין שני משתנים אלה (לוי ואחרים, 1987)

לדוגמא כאשר הפרסום נעשה על ידי שלשה מחברים ויותר באנגלית: מחקר אחר לעומת זאת מצא כי קיים קשר בין שלושה משתנים (Goer et. al, 1991)

הערה: ניתן ואף רצוי לצרף מספר אזכורים יחדיו כאשר מקורות אלה מתייחסים לאותו הנושא או לאותה הנקודה שברצונכם להדגיש. במקרה זה, כל האזכורים יופיעו יחדיו בסדר אלפביתי לפי שמות משפחה. בין שם המחבר לשנה מופיע פסיק. בין מקור למקור מפרידים באמצעות נקודה פסיק (;). כאשר יעשה אזכור של מקורות בעברית ואנגלית יחד, ראשית ייכתב המקור בעברית מימין, לאחריו האנגלית,

לדוגמא: ממצא זה שוחזר במחקרים שונים גם עשרות שנים לאחר מכן (ארגמן ואחרים, 2018 אתרוגי, 2008; ליכטנטל וכהן, 2010)

כאשר מפנים למספר עבודות של אותו מחבר

כאשר נעשה שימוש בעבודות שונות אשר נכתבו על ידי אותו המחבר, יש להציגן לפי סדר שנת הפרסום. עבודה שעדיין לא התפרסמה אלא היא בדפוס (נשפטה ונתקבלה לפרסום אך טרם יצאה לאור תוצג אחרונה).

הפניה לפריט שהינו תרגום

פריטים רבים שנכתבו בשפות זרות תורגמו לעברית. במקרה שכזה, חובה לציין את השנה בה התפרסם המאמר המקורי, לצד שנת פרסום התרגום.

הפניה למספר עבודות של מחבר אחד או יותר שפורסמו באותה שנה

כאשר נעשה שימוש במקורות אשר נכתבו על ידי אותו הכותב באותה השנה, יש להוסיף לכל מקור אותיות עוקבות, הן ברשימת המקורות והן בגוף העבודה, לפי סדר השנים. כאשר המקורות בעברית, נוסף את שימו לב שאם ישנו מקור אחד לא a, b, c האותיות א', ב', או ג'. כאשר המקורות הינם באנגלית, יש להוסיף את האותיות אלה.

הפניה לעבודות של שני מחברים או יותר בעלי שם משפחה זהה

כאשר נעשה שימוש במקורות שונים, אשר נכתבו על ידי מחברים שונים בעלי שם משפחה זהה, יש לאזכר גם את האות הראשונה של שמו הפרטי של המחבר.

לדוגמא: א. לוי (2021) וט. לוי (2023) מצאו קשר בין... (כנ"ל באנגלית).

הפניה למחבר שהינו אגודה או מוסד

כאשר נעשה שימוש במקור אשר נכתב על ידי מוסד/ארגון ולא על ידי מחבר מסוים, יש לאזכר את המקור כפי שמתייחסים להפניה של מחבר יחיד. כלומר, שיש לכתוב את שם האגודה/מוסד ואת שנת הפרסום בכל פעם שנעשה שימוש במקור לאורך העבודה.

לדוגמא: הלשכה הלאומית לסטטיסטיקה (2016) אודות... איגוד האחים והאחיות (2020) הוציא דו"ח מסכם...

ציטוט מילולי מדויק בגוף העבודה

כאשר נבקש לצטט מילה במילה, הקטע המצוטט יושם במירכאות ויהיה חלק מהכתוב במשפט. בסוף הציטוט יש לציין בסוגריים את שם המשפחה של המחבר, שנת הפרסום וכן מספרי העמודים/מהם נלקח הציטוט. לחילופין, ניתן לציין בתחילת הציטוט את שם המחבר/ים ואת השנה, ובסוף הציטוט את מספר העמודים. במידה ומדובר במקור באנגלית אותו מתרגם כותב העבודה, יש לציין זאת.

לדוגמא: "המחקר ינסה לשאול באם החסינות הופכת את מתן הזכויות לנפגעי עבירה או הוראה לא מחייבת" (טמיר ופוג'י, 2020 עמ' 209)

אזכור ממקור שני: ציטוט של מקור המצוטט במקור אחר

כאשר מאזכרים מקור, יש לנסות ולקרוא אותו ולהימנע ככל הניתן מאזכור באופן משני. בדרך זו ניתן לדעת בוודאות כי אין מדובר בטעות או בפרשנות שאינה נכונה של ממצאיו או טענותיו של הכותב המקורי. אזכור משני יעשה אך ורק במקרים בהם המקור אותו ברצונכם לאזכר אינו נגיש כלל, או שהינו כתוב בשפה שאינכם מבינים ולא קיימת גרסה מתורגמת של מקור זה. שימו לב- מאמר מתוך ספר ערוך אינו נחשב למקור משני.

במקרה זה נכתוב בגוף העבודה: מאור (2018) כפי שמצוטט אצל שמעוני (2018) טוענת כי....

כללים ודוגמאות לעריכת רשימת מקורות בסוף עבודה

מספר עקרונות בסיסיים: רשימת המקורות תופיע בעמוד חדש, מיד לאחר סיכום העבודה

ותהיה מסודרת לפי

שם משפחתו של המחבר הראשון של כל פריט בו נעשה שימוש בעבודה, ראשית המקורות בעברית מיושרים לצידו הימני של העמוד (ולאחר מכן אלו שבאנגלית) מיושרים לצידו השמאלי של העמוד. יש לוודא כי כל מקור שמופיע בגוף העבודה, מופיע גם ברשימת המקורות- ולהיפך.

- יש לשים לב, באזכור המלא יופיעו כל שמותיהם של הכותבים, להוציא מקרים בהם ישנם מעל לעשרים כותבים.

סדר הופעת הפריטים ברשימת המקורות

כל מקור מתחיל באזכור שם/ות הכותב/ים ושנת הפרסום. המשך אזכור משתנה בהתאם לסוג המקור (פרק מתוך ספר ערוך, מאמר מכתב עת, עבודת דוקטורט וכו') והבדלים אלה יוצגו בהמשך.

ראשית, סדר הופעת הפריטים ברשימת המקורות. סדר רשימת המקורות נעשה לפי הא"ב וה ABC כאשר מקורות בעברית יופיעו קודם ולאחר מכן יופיעו מקורות באנגלית. כאשר ישנם מספר מקורות של אותו הכותב, בחלקם הוא הכותב העיקרי ובאחרים הכותב הראשון מבין מספר מחברים, נמקם ראשון את המקור אשר בו כותב זה הינו המחבר היחיד.

אזכור ספר

יש הבדל באזכור ספר שלם או ספר ערוך שלם שנכתב על ידי אותו המחבר/ים, לעומת אזכור פרק מסוים מתוך ספר ערוך. ספר רגיל מלא הינו מקור אשר נכתב כולו על ידי אותם המחבר/ים, בעוד שספר ערוך הינו אסופת מאמרים, אשר כל אחד מפרקי הספר נכתב על ידי מחבר /ים אחר/ים. על כן, באזכור של ספר רגיל, אין צורך לאזכר את העמודים מהם נלקח המידע. לעומת זאת, באזכור של פרק מתוך ספר ערוך, יש לציין פרטים נוספים, בנוסף לאלה הנדרשים באזכור ספר רגיל.

*בספר רגיל - במידה והספר ערוך, נציין זאת. כמו כן, במידה וישנן מספר מהדורות נציין את המהדורה בה נעשה שימוש, אך לא נדרש לציין את עמודי הספר:
שם משפחתו של המחבר, ר"ת של שמו הפרטי, שנת פרסום, שם הספר (במידה וקיימת גם מהדורה) מס' כרכים, מו"ל.

*ספר בשפה זרה שהינו תרגום - שם משפחה, ר"ת פרטי, שנת פרסום, שם הפרסום, תרגום: ר"ת פרטי. שם משפחה מתרגם, שם ההוצאה, החיבור המקורי פורסם ב...

*הצגת מאמר או פרק מספר ערוך - ר"ת של שם משפחה של מחבר הפרק, שם פרטי בר"ת, שנת פרסום, שם הפרק,

מתוך שם הספר הערוך בכתב, שם העורך/ת, שם משפחה של העורך/ת, מספרי העמודים בהם מופיע הפרק, מו"ל.

*מקור אינטרנטי - שם משפחה, שם פרטי, תאריך, שם המאמר/המסמך, היכן התפרסם, כתובת האינטרנט.

*אזכור עבודות מוסמך / דוקטורט - שם משפחה, שם פרטי, שנה, כותרת העבודה (חיבור לשם קבלת תואר שני/דוקטור ב....., שם המוסד האקדמי, מאגר המידע או האתר ממנו נלקח המקור.